

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ОТБРАНА

ДОКЛАД

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	653-23-2
Дата	15 / 02 2016 г.

Относно: Законопроект за архива на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия № 654-01-9 внесен от Атанас Тодоров Мерджанов и група народни представители на 28/01/2016 .

На открито редовно заседание, проведено на 11 февруари 2016 г., Комисията по отбрана обсъди Законопроект за архива на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия № 654-01-9 внесен от Атанас Тодоров Мерджанов и група народни представители на 28/01/2016г.

На заседанието присъстваха 14 (четирнадесет) народни представители от Комисията по отбрана и н.п Велизар Енчев. В заседанието взеха участие заместник-министърът на отбраната Димитър Кюмюрджиев и парламентарният секретар Лора Кендова. Заседанието се ръководи от заместник-председателя на Комисията по отбрана н.п Валентин Радев

От името на вносителите, законопроектът беше представен от н.п Ангел Найденов. В представянето на мотивите той наблегна на това, че законопроектът предлага качествена промяна в досегашната правна и административна уредба на проблема с досиетата. С предлагания проект на закон се отменя Законът за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия и се закрива създадената по този закон едноименна Комисия. Предлага се на нейно място да се създаде по новия закон архивна агенция, наречена Институт за национална памет, действаща на принципите на неутралитет и

безпристрастност, като предлагат и основните направления на дейността ѝ. Промените ще доведат до премахване на задължителния елемент на проверките и ще се намали обема на работа на Института, като такива ще се извършват само за определени изборни и от съществена важност длъжности, което ще намали и разходите на публични средства.

Официалното становище на Министерството на отбраната по проектозакона бе представено от заместник-министъра на отбраната Димитър Кюмюрджиев

В провелоото се обсъждане на законопроекта взеха участие народните представители Красимир Каракачанов, Петър Славов, Ангел Найденов, Владимир Тошев, Христо Гаджев, Атанас Зафиров, Янко Янков, Кънчо Филипов, Корман Исмаилов, Пламен Манушев, Валентин Радев, Димитър Димитров и Велизар Енчев. Някои от народните представители вземаха многократно думата с реплики, дублики и повторни изказвания.

Една част от народните представители подкрепиха проектозакона като наложителен и се изказаха за промяна на досегашния закон, за да бъдат защитени правата на служителите, които честно са служили и защитавали интересите на държавата и особено на секретните сътрудници, без които не може да съществува нито една разузнавателна общност. Вносителите предлагат нова формулировка и нов подход към проблема с досиетата и то не без основание, поради непрекъснато разширяващия се списък на тези публични длъжности и публични дейности, които водят до продължаване на дейността на съществуващата Комисия и разходване на публични средства с неизвестна продължителност.

Друга, съществена част от народните представители се обединиха около това, че вносителите не посочват в мотивите си факти за нарушаване на принципите на неутралитет и безпристрастност от съществуващата Комисия по досиетата, независимо, че многократно е променян нейния състав. Те се уповават на битуващото, според тях, обществено мнение за

избирателно и целенасочено обявяване на данни от страна на административния орган, натоварен с управлението на архива и извършването на проверките за принадлежност. Не се прилагат в мотивите и конкретни факти, които налагат смяната на стария Закон за досиетата с нов, нито относно замяната на Комисията по досиетата с Институт за национална памет. Не се прилагат и критерии за оценка на предлаганите принципи за неутралитет и безпристрастност. Не е обосновано като положително и замяната на колективния метод на вземане на решение от Комисията по досиетата с едноличното вземане на решение за достъп до документи и обявяване на принадлежност от ръководителя на предлагания Институт за национална памет, което може да доведе до нови и непредвидими последици.

Проблемът, според някои от народните представители, не е в административния орган, който прилага закона, в случая Комисията по досиетата или в Института за национална памет, както се предлага в законопроекта. Проблемът е в клаузите на закона, които определят дейността на комисията и в ръководството на Комисията и в целите, които тя преследва. Клаузите на Закона за досиетата и председателството на Комисията са определени от Законодателя и само той може да променя тези клаузи, които да наложат правилата, по които ще работи Комисията или Института за национална памет. Макар и несъвършен в някои отношения съществуващият закон за досиетата изигра своята роля и не е целесъобразно да бъде подменен с друг несъвършен закон.

В мотивите си вносителите не посочват и не дават становище относно очакваните последици от прилагането на закона, включително и финансови, което е препоръчително съгласно чл.73, ал.2 от ПОДНС. А такива са възможни при замяната на съществуващата в момента Комисия по досиетата с Институт за национална памет.

Независимо от положителните страни и слабостите на законопроекта, той поставя остро въпроса за промяна на нормативната база по проблема с досиетата, като една от многото причини влияещи на единството на нацията и устойчивостта на държавата.

След изслушването на мотивите се проведе гласуване, в което участваха 14 (четирнадесет) народни представители. С 5 (пет) гласа „ЗА“ , 7 (седем) гласа „ПРОТИВ“ и 2 (два) гласа „ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ“ Комисията по отбрана прие следното

СТАНОВИЩЕ:

Предлага на Народното събрание, да не приеме на първо гласуване Законопроект за архива на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия № 654-01-9 внесен от Атанас Тодоров Мерджанов и група народни представители на 28/01/2016г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
МИХО МИХОВ